

GEWELD EN GEWELDPLEGERS

Naar een landelijke definitie

Tom van Ham en Henk Ferwerda

In opdracht van het Landelijk programma Aanpak geweld
Geaccordeerd door de Stuurgroep Landelijk programma Aanpak geweld
December 2012

1.1 Achtergrond

Per 1 januari 2012 is het vierjarige Landelijk programma Aanpak geweld gestart op basis van het in de Raad van Korpschefs goedgekeurde programmaplan 'Antwoord op geweld'. Het doel van het programma is het ontwikkelen en invoeren van een slagvaardige integrale aanpak van geweldplegers, zodanig dat de pakkans van geweldplegers vergroot wordt, de politie in staat is de ketensamenwerking en (tevredenheid over de) omgang met slachtoffers van geweld te verbeteren en de trend tot 'normalisering' van agressie en geweld wordt doorbroken. Op maatschappelijk niveau moet het programma bijdragen aan een afname van het aantal geweldsincidenten, een versteviging van het gezag en de positionering van de politie en een toename van het veiligheidsgevoel onder burgers. Daarmee ontstaat de vraag wat wel en wat niet onder geweld en geweldplegers moet worden verstaan. Dergelijke definities zijn van belang voor:

- de focus van het landelijk programma;
- het geven van een beeld van de aard, omvang en ontwikkeling van geweld (informatiepositie);
- eenheid van begrip;
- de integrale aanpak van geweld en geweldplegers.

Goed om te vermelden, is dat een definitie een afspraak is en dat de gemaakte afspraak de reikwijdte van het uiteindelijke fenomeen bepaalt. Het prettige van een afspraak die binnen een beroepsgroep gedeeld wordt, is dat er gemeenschappelijk iets gezegd kan worden over aard, omvang en gemeenschappelijke aanpak.¹

Een wirwar van begrippen en afspraken

Het vaststellen wat geweld is en wie geweldplegers zijn, lijkt eenvoudig maar is een lastige onderneming. Het feit dat er binnen en buiten de politie vele verschillende definities van geweld en geweldplegers worden gebruikt, spreekt in dit verband boekdelen (zie bijvoorbeeld Schuppers, Harland & Versteegh, 2009; Regiopolitie Midden- en West Brabant, 2010; De Haan, 2010). Bij de vraag wat geweld is of wat geweldplegers zijn, moeten er binnen onderhavig traject twee fundamentele keuzes worden gemaakt. Het gaat om:

1. Voor meer informatie over de discussies met betrekking tot het definiëren en afbakenen van geweld ten behoeve van monitoring zie bijlage 2 in de rapportage 'Geweld binnen en buiten' en het onderzoeksrapport 'Geweldscijfers: een inventarisatie van monitoren en weergave van trends in geweld'.

- De te selecteren wetsartikelen uit het Wetboek van Strafrecht als het gaat om geweld. In onze optiek zal er een keuze moeten worden gemaakt of geweld alleen uit geweld tegen personen of ook uit geweld tegen goederen en/of seksueel geweld moet bestaan;
- Naast wetsartikelen kennen we rondom de thema's geweld en geweldplegers ook diverse domeinen c.q. contexten waarbinnen geweld plaatsvindt. Wij zijn van mening dat we binnen onderhavig traject keuzes moeten maken of deze domeinen c.q. contexten apart benoemd moeten worden en er naast geweld en geweldplegers in het algemeen ook aparte vormen van geweld en doelgroepen benoemd moeten worden.

Onderhavige notitie is een aanzet voor het beantwoorden van deze twee vragen en beschrijft op welke wijze geweld en geweldplegers in de literatuur zijn gedefinieerd (par 1.2). Vervolgens komen wetsartikelen uit het wetboek van Strafrecht aan bod als het gaat om geweld en wordt een zogenaamde 'beslisboom' gepresenteerd (par 1.3). Deze beslisboom is telefonisch besproken met vier personen; een samenvatting van deze gesprekken komt in paragraaf 1.4 aan bod. Onderhavige notitie besluit met een onderbouwde werkdefinitie van geweld en geweldplegers (par 1.5) en een opsomming van vervolgstappen (par 1.6).

1.2 Geweld en geweldplegers in beeld

Een algemene definitie van geweld, gebruikt door Boeykens (2000) en later door Achterhuis (2008), luidt als volgt: *'Het min of meer intentioneel toebrengen of dreigen toe te brengen van schade aan mensen of voorwerpen'*. Naar de aard en omvang van geweld is veel onderzoek gedaan. Beke, De Haan & Terlouw (2001) constateren echter – daarbij verwijzend naar Blok (1991) – dat men enerzijds denkt helder te hebben wat onder geweld wordt verstaan, terwijl anderzijds *'steeds nieuwe gebieden van het menselijk handelen als gewelddadig gedrag worden aangemerkt'*. Met andere woorden: er worden steeds meer specifieke settings of contexten geformuleerd waarbinnen geweld plaatsvindt. De aanleiding van geweld², de gerichtheid of de locatie c.q. context waar het geweld zich afspeelt, kan daarbij richtinggevend zijn (Spapens, Hoogeveen & Pardoel, 2002). Voorbeelden zijn onder andere huiselijk geweld, eergerelateerd geweld, geweld tegen politieambtenaren (GTPA), seksueel geweld, uitgaansgeweld, voetbalgeweld en zinloos geweld.³

Geweld is op vele uiteenlopende wijzen gedefinieerd. Dit is ten eerste een gevolg van het feit dat de context waarbinnen geweld plaatsvindt, vaak een belangrijke rol speelt in de definitie zelf. Ter illustratie van dit punt staan de definities van eergerelateerd geweld (Ferwerda & Van Leiden, 2005) en huiselijk geweld hieronder weergegeven:

*'Eergerelateerd geweld is elke vorm van geestelijk of lichamelijk geweld gepleegd vanuit een collectieve mentaliteit in reactie op een (dreiging van) schending van de eer van een man of vrouw en daarmee van zijn of haar familie waarvan de buitenwereld op de hoogte is of dreigt te raken'.
Bron: Ferwerda & Van Leiden, 2005.*

*'Huiselijke geweld is geweld dat door iemand uit de huiselijke kring ((ex-)partner, gezinslid, familielid of huisvriend) van het slachtoffer is gepleegd. Hierbij wordt onder geweld aantasting van de persoonlijke integriteit verstaan waarbij een onderscheid gemaakt wordt in lichamelijk, seksueel en psychisch huiselijk geweld, belaging ('stalking') en bedreiging.'
Bron: Landelijk programma Huiselijk Geweld en de Politietaken.*

2. Zo start in 2000 vanuit de overheid het landelijke project 'Voorkomen van huiselijk geweld'.

3. De twee laatstgenoemden worden beiden (overwegend) in het publieke domein gepleegd en overlappen deels met elkaar. De algehele noemer voor deze geweldsvormen is geweld in het publieke domein.

Een tweede reden voor de vele definities van geweld is dat het geweld zelf, onafhankelijk van de context, op verschillende wijzen wordt gedefinieerd. Sommige auteurs maken bij de definiëring van geweld een onderscheid tussen verbaal geweld (zoals bijvoorbeeld bedreiging) en fysiek geweld. Het verbale geweld wordt vervolgens door de ene onderzoeker buiten beschouwing gelaten of niet als dusdanig expliciet benoemd (zie onder andere Van Kan e.a., 1999; Beke e.a., 2001), terwijl anderen verbaal geweld wel degelijk als geweld aanmerken (zie bijvoorbeeld In 't Velt e.a.,

2001; Ferwerda & Van Leiden, 2005; Van der Knaap, Nijssen & Bogaerts, 2006; Nieuwenhuis & Ferwerda, 2010). In zijn algemeenheid moet dan ook geconstateerd worden dat geen overeenstemming bestaat over wat precies onder geweld moet worden verstaan en wat niet. Of, in de woorden van De Haan (2010, p.27): *'Hoe ruim, beperkt of uitgebreid, restrictief of extensief, moet 'geweld' worden gedefinieerd en waarom?'*

'Geweld is elke dwangmatige kracht van meer dan geringe betekenis uitgeoefend op personen of zaken.' Bron: *Ambtsinstructie voor de politie, de Koninklijke Marechaussee en andere opsporingsambtenaren. Geraadpleegd via: www.st-ab.nl*

'Het welbewust gebruiken van fysieke kracht of macht, dan wel het dreigen daarmee, gericht tegen een ander persoon of een groep personen, hetgeen resulteert of waarschijnlijk zal resulteren in letsel, de dood of psychische schade.' Bron: *Van der Knaap e.a., 2006.*

'Fysiek geweld dat primair tegen personen is gericht en wordt uitgeoefend buiten op straat. Onder fysiek geweld wordt verstaan lichamelijk geweld waarbij ook wapens kunnen worden gebruikt. Bedreiging met geweld wordt niet als fysiek geweld beschouwd en daarom verder buiten beschouwing gelaten.' Bron: *Beke e.a., 2001.*

'Zinloos geweld is een vorm van fysiek geweld, waarbij het opzettelijk verwonden of doden van iemand centraal staat (expressief geweld) en welke vorm van geweld zich kenmerkt door zijn incidentele aard en de situationeel bepaalde, willekeurige wijze waarop het slachtoffer wordt gekozen' Bron: *Van Kan e.a., 1999.*

'Voetbalvandalisme is het verstoren van de openbare orde of het plegen van strafbare feiten rondom een voetbalwedstrijd of op weg daar naartoe.' Bron: *website van de Rijksoverheid⁴*

Ten derde blijkt dat de definitie van de context waarin geweld wordt onderzocht te verschillen. Beke e.a. (2001) beperken zich tijdens hun onderzoek naar geweld op straat ('zinloos geweld') bijvoorbeeld letterlijk tot de straat, terwijl Van der Knaap e.a. (2006) dit begrip breder opvatten en geweld in publieke en semipublieke ruimten ook in hun onderzoek betrekken.

Net zoals er verschillende definities van geweld zijn, zijn er ook verschillende typologieën van geweldsplegers. Bakker e.a. (2010) onderscheiden zes typen geweldplegers die zich schuldig maken aan geweld tegen personen in het publieke domein⁵. Een korte beschouwing van de literatuur levert echter ook een veelheid aan andere verschillende daderprofielen op, die deels met elkaar overlappen. Zo benoemt Lünneken (2005) op basis van literatuuronderzoek een *impulsief agressief type*, een *instrumenteel berekenend type* en een *ontremd type* geweldpleger, onderscheiden Beke e.a. (2001) de 'normale' geweldpleger, de *onbeheerste geweldpleger* en de *overbeheerste geweldpleger* en brengen Beke, Arts & Giesberts (2005) een nuance aan tussen de verslaafde, de psychisch onberekenbare, de 'gewoonte' en de criminele veelpleger van geweld. Meer recent wordt qua groepsgeweld in het publieke domein een onderscheid gemaakt tussen notoire en gelegenheidsordeverstoorders. Daarmee worden de eerder gehanteerde termen 'hooligan' en 'voetbalgeweld' (zie o.a. Bol & Van Netburg, 1997) grotendeels losgelaten (Ferwerda, Van Leiden & Van Ham, 2010; Muller e.a., 2010).

Soortgelijke zaken spelen ook bij de definiëring van andere typen geweldsplegers. Zo constateren Koeck, Van Beek & De Donker (2002) dat rondom spraakmakende zedenzaken als die van Marc Dutroux '*een beangstigend stereotype beeld [is] ontstaan van seksuele geweldplegers'* terwijl onder deze populatie plegers sprake is van grote heterogeniteit. Daarbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een onderscheid tussen verkrachters en aanranders van leeftijdgenoten versus jongeren die kleine kinderen misbruiken (Hendriks, Bijleveld e.a., 2002; Van Wijk, 1999; Van Wijk, Van Horn e.a., 2003), het onderscheid tussen generalisten en specialisten (Van Wijk & Ferwerda, 2000) en jongeren die in groepsverband zedendelicten begaan of dat juist alleen doen (Bijleveld & Hendriks, 2003; Looije, Bijleveld e.a., 2004; De Wree, 2004).

4. <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/agressie-en-geweld/vraag-en-antwoord/wat-wordt-bedoeld-met-voetbalvandalisme.html>

5. De machteloze gefrustreerde, het korte lontje, de verwarde, 'geweld als leefstijl', de beïnvloedbare jongere en de incidentele geweldpleger onder invloed.

Resumerend kan worden gesteld dat het momenteel ontbreekt aan een eensluidende, breed gedragen definitie van zowel geweld als geweldplegers. Om de informatiepositie van de politie op geweld en geweldplegers te verbeteren, is het noodzakelijk geweld – los van de context waarin dit plaatsvindt – te definiëren. Op welke wijze aan deze definitie vorm kan worden gegeven, bespreken we in de volgende paragraaf.

1.3 Geweld op basis van wetsartikelen

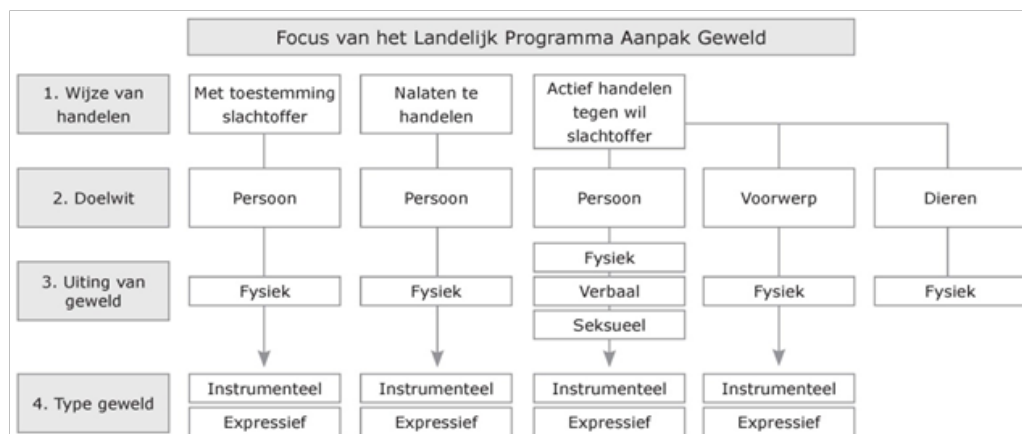
Het CBS beschouwt verschillende misdrijven als geweldsmisdrijf. Zij neemt daarbij het Wetboek van Strafrecht als uitgangspunt. Naast kapitale delicten als moord en doodslag of hulp bij zelfdoding, euthanasie en abortus gaat het ook om seksuele misdrijven als verkrachting, ontucht, dood en lichamelijke letsels door schuld, bedreiging, (zware) mishandeling, diefstal met geweld en afpersing.⁶

Uit de opsomming van deze delicten valt af te leiden dat sprake kan zijn van geweld indien een dader actief handelt tegen de wil van het slachtoffer, nalaat te handelen of met toestemming van ‘het slachtoffer’ handelt. Het is echter van belang om aan te geven dat de reikwijdte van geweld verder gaat dan de wetsartikelen die het CBS hanteert. Zo classificeert het CBS openlijke geweldpleging in vereniging (Art. 141 Sr.) niet als geweldsmisdrijf, terwijl dit wetsartikel veelvuldig gebruikt wordt ter bestrijding van kleinschalige en grootschalige ordeverstoringen en ruzies in cafés en discotheken (Wedzinga, 1992).⁷ Tevens blijven delicten die betrekking hebben op geweld tegen voorwerpen (zoals bijvoorbeeld vernieling) en verbale agressie (te denken valt aan belediging) in de opsomming van het CBS buiten beschouwing.⁸

Een ander belangrijk element dat niet expliciet in het Wetboek van Strafrecht is opgenomen, is het type geweld – *instrumenteel of expressief* – waarvan sprake is. Van instrumenteel geweld is sprake wanneer een dader het geweld willens en wetens toepast om een bepaald materieel doel uit te kunnen voeren (denk bijvoorbeeld aan een overval of beroving). Expressief geweld dient daarentegen geen materieel doel, is impulsief en wordt geacht woede of vijandigheid uit te drukken (zie Van Erpecum, 2005).

Om de focus van het Landelijk programma Aanpak geweld te kunnen bepalen, spelen de hierboven genoemde zaken een belangrijke rol. Uitgaande van de veronderstelling dat men geweld dat actief handelen van de dader vereist en tegen de wil van het slachtoffer begaan wordt aan wil pakken, moeten verschillende vragen beantwoord worden. Richt het landelijk programma zich bijvoorbeeld op geweld tegen personen, of ook op geweld tegen voorwerpen en/of dieren? Op welke uiting van geweld ligt de nadruk: fysiek, verbaal en/of seksueel geweld? Dient instrumenteel geweld in de definitie te worden opgenomen? De ‘beslisboom’ staat weergegeven in figuur 1.

Figuur 1. Beslisboom ter bepaling van de focus van het Landelijk programma Aanpak geweld.

6. In totaal gaat het om de volgende wetsartikelen: artikel 242 t/m 250, 285, 287 t/m 291, 293, 294, 296, 300 t/m 304b, 306 t/m 309, 312 en 317 Wetboek van Strafrecht.
7. Belangrijk is dat art. 141 Sr. betrekking heeft op geweld tegen personen en/of voorwerpen. Waarop het geweld daadwerkelijk gericht is, wordt uit de registraties op wetsartikel alleen derhalve niet duidelijk.
8. Vanuit het programma Veilige Publieke Taak wordt verbaal geweld tegen werknemers met een publieke taak expliciet als vorm van geweld benoemd (zie ‘Handreiking agressie en geweld 2011’ die is te downloaden op www.rijksoverheid.nl).

Met het hanteren van de beslisboom ontstaat zicht op de vorm(en) van geweld die binnen het landelijke programma word(en) aangepakt c.q. de definitie van geweld. Daarnaast kan worden bepaald welke wetsartikelen en maatschappelijke klassen in BVH behulpzaam kunnen zijn bij het in beeld brengen van de aard, omvang en ontwikkeling en aansluitend de aanpak van geweld. De beslisboom is in telefonische interviews voorgelegd aan vier respondenten. In de volgende paragraaf geven we een samenvatting van deze gesprekken.

1.4 Interviews samengevat

Om tot een eerste voorlopige werkdefinitie te komen, is in de telefonische interviews met vier respondenten gesproken over hetgeen zij onder geweld verstaan c.q. hetgeen volgens hen de focus van het Landelijk programma Aanpak geweld zou moeten zijn. Achtereenvolgens zijn de volgende onderwerpen aan bod gekomen: het doelwit van geweld, de uiting van geweld en het type geweld (zie figuur 1). We bespreken de mening van respondenten per onderwerp in de volgende alinea's. We besluiten met een overzicht van de meningen van respondenten (figuur 2).

Doelwit van geweld

Alle respondenten zijn het erover eens dat de focus van het landelijk programma zich in ieder geval niet moet richten op geweld tegen dieren. Eén van de respondenten geeft aan dat dieren juridisch gezien een voorwerp zijn; gezien de voorkeur van deze respondent voor een focus op personen valt deze categorie voor hem derhalve af. Een andere respondent stelt dat geweld tegen dieren vooral een signaal is dat een persoon ook mensen kan mishandelen; van een daadwerkelijke geweldpleger is in zijn ogen op dat moment echter (nog) geen sprake.

Respondenten zijn eveneens unaniem waar het gaat om geweld tegen personen: dit behoort tot de focus van het landelijk programma en moet in de geweldsdefinitie worden opgenomen. Geweld tegen voorwerpen blijkt echter een punt van discussie. Eén respondent hecht er vanwege het expressieve karakter dat geweld tegen voorwerpen kan hebben belang aan dat dit doelwit in de geweldsdefinitie wordt opgenomen. De overige drie respondenten achten dit niet noodzakelijk.

Uiting van geweld

Alle respondenten zijn het erover eens dat het landelijk programma zich moet richten op zowel fysiek als verbaal geweld. *'Bedreiging is ook geweld maar niet fysiek. Dit delict moet wel worden meege-nomen.'* De respondenten zijn verdeeld waar het seksueel geweld betreft. Twee respondenten geven aan deze vorm van geweld niet in de definitie op te willen nemen, mede vanwege het feit dat het instrumenteel geweld betreft (zie volgende alinea). De andere twee respondenten betogen echter dat zedendelicten als verkrachting een grote impact op de samenleving in het algemeen en het slachtoffer in het bijzonder hebben. Dit – en het feit dat uit het misdrijf zelf de bereidheid om een ander letsel toe te brengen blijkt – zijn voor deze twee respondenten de belangrijkste argumenten om seksueel geweld wel in de geweldsdefinitie op te nemen.

Type geweld

Alle respondenten zijn het erover eens dat expressief geweld een plaats moet krijgen binnen het landelijk programma. Eén respondent geeft aan het tevens van belang te vinden dat instrumenteel geweld binnen deze definitie een rol speelt. Volgens deze respondent gaat het ook in deze gevallen immers om aantasting van de persoonlijke integriteit. Het feit dat dergelijke delicten al zijn ondergebracht in andere beleidsprogramma's doet voor deze respondent niet ter zake. *'Al valt het buiten het programma, dit moet volgens mij wel een plaats hebben in de definitie van geweld.'* De overige drie respondenten beargumenteren hun keuze mede door aan te geven dat de focus van het programma op expressief geweld reeds bepaald is en/of overvallers – bij hun weten – bijna niet geregistreerd staan vanwege andere delicten.⁹

9. Overigens blijkt uit recentelijk onderzoek naar overvallers dat zij in hun criminele carrière met name geweldsdelicten (51%) en in mindere mate vermogensdelicten (29%) plegen (Van Wijk, Schoenmakers & Manders, 2011). Een vrijwel even hoog percentage geweldsdelicten vinden Ferwerda, Van Ham & Bremmers (te verschijnen) in een fenomeenonderzoek naar een groep overvallers.

Figuur 2. Respondenten over de focus van het Landelijk programma Aanpak geweld per onderwerp.

Respondent	Doelwit	Uiting	Type
1	Persoon	Fysiek, verbaal	Expressief
2	Persoon	Fysiek, verbaal, seksueel	Expressief
3	Persoon	Fysiek, verbaal, seksueel	Expressief, instrumenteel
4	Persoon, voorwerp	Fysiek, verbaal	Expressief

Resumerend zijn binnen het Landelijk programma Aanpak geweld diverse actiepunten benoemd met als doel het geweld in de samenleving terug te dringen. Wat wel en wat niet onder geweld moet worden verstaan, valt uit de (wetenschappelijke) literatuur niet eenduidig op te maken. Dit is mede een gevolg van het feit dat de context waarin geweld plaatsvindt, doorgaans een belangrijk onderdeel van deze definitie vormt. Een algemene definitie van geweld op hoger niveau dient dan ook los te worden gezien van de context of locatie waar dit geweld plaatsvindt. Van belang is dat ook de definitie van geweld die het CBS hanteert niet de volledige bandbreedte van geweld bestrijkt: zo blijft geweld tegen voorwerpen buiten beschouwing en geldt hetzelfde voor een aantal vormen van verbaal geweld, waaronder belediging.

Op dit moment is geen eenduidige definitie van geweld en geweldplegers voorhanden. Binnen een definitie van geweld en geweldplegers zijn de volgende elementen van belang: het doelwit van geweld (persoon, voorwerp en/of dier), de uiting van geweld (fysiek, verbaal en/of seksueel) en het type geweld (expressief en/of instrumenteel). Uit gesprekken die met vier respondenten zijn gevoerd, blijkt dat zij het doorgaans eens zijn over het feit dat de focus van het programma moet liggen op fysiek en verbaal geweld tegen personen van expressieve aard. Respondenten verschillen echter van mening ten aanzien van de vraag of voorwerpen als doelwit van geweld, seksueel geweld en geweld van instrumentele aard binnen de geweldsdefinitie moeten worden opgenomen. In de volgende paragraaf beantwoorden we deze vragen en formuleren we een definitie van geweld.

1.5 Naar een definitie van geweld

Beoogd wordt om een overkoepelende definitie van geweld te formuleren, waarmee zicht ontstaat op geweld en geweldplegers in verschillende contexten (zoals bijvoorbeeld huiselijk geweld, eerge-relateerd geweld en seksueel geweld). Bij het formuleren van een dergelijke definitie, nemen we de eerder gepresenteerde beslisboom (zie figuur 1) als uitgangspunt. Derhalve kent de geweldsdefinitie vier elementen: de wijze van handelen, het doelwit, de uiting van geweld en type geweld. We beschrijven deze elementen in de vier onderstaande alinea's. De laatste drie van deze elementen zijn tijdens twee focusgroepen met experts uit wetenschap en praktijk¹⁰ besproken om te inventariseren in hoeverre en op welke wijze zij terug dienen te komen in de werkdefinitie van geweld. In de volgende alinea's komt derhalve ook feedback vanuit de focusgroepen aan bod.

Wijze van handelen

Uit de verschillende in onderhavige notitie aangehaalde definities van geweld blijkt dat a) doorgaans een slachtoffer wordt benoemd of verondersteld en b) de handeling letsel en psychische schade kan veroorzaken (Ferwerda & Nieuwenhuis, 2010; Van der Knaap e.a., 2006; Van Kan e.a., 1999). Ook in de praktijk blijkt bij geweld 'slachtoffergericht' te worden gedacht: het Schadefonds Geweldsmisdrijven verstrekt een financiële tegemoetkoming aan slachtoffers die ernstig letsel hebben overgehouden aan een geweldsdelict. De wetenschap en de praktijk brengen daarmee terecht een nuancering aan bij de wetsartikelen die het CBS tot de geweldsmisdrijven rekent: casus waarin het 'slachtoffer' toestemming verleent voor het uitvoeren van een 'gewelddadige' handeling – zoals hulp bij euthanasie – of het nalaten te handelen verwijtbaar is en tot lichamelijk letsel leidt, lijken in de praktijk en in definities niet tot geweld te worden gerekend.¹¹ Derhalve kunnen we concluderen dat 'geweld' een actieve handeling van een dader vereist. Dit element is tijdens de focusgroepen niet ter sprake gekomen.

10. Zie voor een overzicht van deelnemers aan de focusgroepen bijlage 1.

11. Dit geldt eveneens voor gevallen van suïcide. Hierbij zijn dader en slachtoffer een en dezelfde persoon en is derhalve geen sprake van een handeling tegen de wil van het slachtoffer.

Doelwit

Geweld kan zich richten op voorwerpen, dieren en personen. Geweld tegen voorwerpen uit zich met name in vernielingen en beschadigingen; in 2010 staan deze misdrijven meer dan 150.000 maal geregistreerd (CBS Statline, 2012). Desalniettemin lijkt het noodzakelijk geweld tegen voorwerpen buiten de geweldsdefinitie te laten. Juist door de hoge mate waarin vandalisme voorkomt, zo geven deelnemers aan de focusgroepen aan, ontstaat ‘ruis’ wanneer dit delict binnen de geweldsdefinitie wordt opgenomen.¹² Deze ruis heeft tot gevolg dat een omvangrijke lijst van geweldplegers ontstaat die niet (voldoende) aansluit bij het gevoel van politiepersoneel op straat.¹³ Voor deze argumentatie vinden we ondersteuning in onderzoek van Verhoeven (2008). Zijn bevindingen worden geïllustreerd door onderstaande quote:

“Nou ja, wat de leeftijd aangaat zien we een hele sterke piek bij 13, 14, 15 jaar. Het is wel zo dat door de jaren heen, en dat is wel een beetje zorgelijke ontwikkeling, de jongeren onder de 12 toch wel aan het toenemen zijn. Vernielingen onder de 12 komt ook wel voor, maar ik denk niet dat dit heel schokkend is.” Bron: Verhoeven (2008).

Een laatste argument is dat het doelwit van geweld in het geval van voorwerpen een levenloos object betreft. Wetenschap en praktijk hanteren definities van geweld waarin een zekere mate van letsel (in plaats van ‘schade’) en slachtofferschap is verwerkt. Het opnemen van geweld tegen voorwerpen in de geweldsdefinitie past daar niet in. Derhalve laten we geweld tegen voorwerpen buiten beschouwing.

Het criterium levend versus levenloos doelwit is tegelijkertijd een belangrijk argument om geweld tegen dieren wel op te nemen in de geweldsdefinitie. Ook deelnemers aan de focusgroepen staan hier positief tegenover, echter vanwege een andere reden. Zij geven aan dat er een verband bestaat tussen dierenmishandeling en geweld tegen personen, de zogenaamde *cruelty link*. Met name in Groot-Brittannië en de Verenigde Staten wordt al langer onderzoek gedaan naar dierenmishandeling als voorspeller van toekomstig gewelddadig gedrag (Cazaux, 2001). Daaruit komt onder meer naar voren dat dierenmishandeling een start kan zijn van een latere geweldscarrière (zie bijvoorbeeld Ferwerda, Jakobs & Beke, 1996; Gleyzer, Felthous & Holzer, 2002; Arluke, Levin, Luke & Ascione, 1999). We kiezen er derhalve voor om geweld tegen personen en dieren in de geweldsdefinitie te integreren.

Uiting van geweld

Geweld tegen personen kan bestaan uit fysiek, verbaal en seksueel geweld. Uit de beleidspraktijk blijkt dat fysiek en verbaal geweld een belangrijk speerpunt zijn van de overheid, zeker waar het geweld tegen werknemers met een publieke taak betreft. Plegers van geweld tegen werknemers met een publieke taak kunnen hogere straffen tegemoet zien.¹⁴ Daarnaast worden mede vanuit het programma Veilige Publieke Taak initiatieven om het geweld tegen overheidspersoneel terug te dringen, ondersteund.¹⁵ Deelnemers aan de focusgroepen vinden allen dat seksueel geweld in de geweldsdefinitie opgenomen moet worden. Over de vraag hoe seksueel geweld geoperationaliseerd moet worden, verschillende de deelnemers wel van mening. Voor het opstellen van de geweldsdefinitie is deze discussie echter inhoudelijk niet van belang. We stellen derhalve voor om naast fysiek en verbaal geweld ook seksueel geweld in de geweldsdefinitie te betrekken.

Naast feedback vanuit de focusgroepen, vinden we daarvoor ondersteuning in de wetenschappelijke literatuur. Zo blijkt dat seksuele delicten an sich als agressieve handelingen kunnen worden aangemerkt (Van Ness, 1984; Gudjonsson en Sigurdsson, 2000). Tot slot is er ook in de praktijk bevestiging te vinden voor deze stellingname. Het Schadefonds Geweldsmisdrijven geeft namelijk een financiële tegemoetkoming aan mensen die slachtoffer zijn geworden van een geweldsmisdrijf met ernstig fysiek of psychisch letsel, waaronder verkrachting.¹⁶ Andere seksuele delicten die voor een vergoeding in aanmerking komen zijn aanranding en ontucht (Brouwers & Smit, 2006).

12. Deelnemers geven aan dat het opnemen van geweld tegen voorwerpen in vereniging gepleegd (art. 141 Sr.) in de geweldsdefinitie mogelijk interessante input kan geven.

13. Wel is van belang dat vernieling en geweld tegen goederen een intimiderend aspect kunnen kennen. Een intimiderend aspect is echter niet uit wetsartikelen of maatschappelijke klassen af te lezen.

14. Zie: <http://www.rijksoverheid.nl/nieuws/2010/11/20/driekeer-hogere-straft-bij-geweld-tegen-medewerkers-publieke-taak.html>

15. Zo is geld beschikbaar gesteld voor het testen en evalueren van mobiele camera's (zie Van Ham e.a., 2011).

Type geweld (instrumenteel of expressief)

Uit de literatuur blijkt dat geweldplegers verschillende motieven hebben voor het plegen van geweld. Instrumenteel geweld wordt bewust gepleegd onder het motto 'het doel heiligt de middelen', terwijl expressief geweld voortkomt uit emoties als boosheid en vijandigheid (Van Erpecum, 2005).

Het is de vraag of het motief voor de toepassing van geweld een criterium dient te zijn voor het al dan niet betrekken van geweldsvormen in de geweldsdefinitie. Deelnemers aan de focusgroepen geven aan dat het onderscheid tussen instrumenteel en expressief geweld volgens deelnemers aan de focusgroep niet zo zwart-wit is als wel eens verondersteld wordt. Er moet volgens hen derhalve voor worden gewaakt dat geweld direct als instrumenteel of expressief wordt 'gelabeld'. Ons inziens dienen dan ook zowel instrumenteel als expressief geweld onderdeel te zijn van de geweldsdefinitie. Daarbij speelt mee dat de impact die geweld op het slachtoffer heeft, per definitie groot is. Zo beschrijven Mesu, Bulten Van Nobelen & Van Beek (2011) de impact die een overval en het daarmee gepaard gaande instrumentele geweld op slachtoffers heeft. Dit delict geldt dan ook niet voor niets als een *high impact crime*,¹⁷ waarbij het OM de impact van het delict betreft bij het formuleren van de strafeis.¹⁸ Ook expressief geweld heeft echter een grote impact op slachtoffers en de maatschappij, bijvoorbeeld waar het geweld tegen werknemers met een publieke taak (Loef, Heijke & Van Dijk, 2011) en (uitgaans)geweld in het publieke domein betreft (zie bijvoorbeeld Muller e.a., 2010).

Resumerend dient het bij geweld te gaan om een actieve handeling van de dader die gericht is tegen mens of dier. Deze handeling kan verbaal, fysiek of seksueel van aard zijn; daarbij is het niet relevant met welk motief de dader handelt. Ongevallen vallen buiten de definitie van geweld. We komen tot de volgende definitie van geweld en geweldplegers.

'Geweld is een verbale, fysieke en/of seksuele handeling gericht tegen mens of dier en tegen de wil van het slachtoffer, waardoor lichamelijk en/of psychisch letsel kan ontstaan dan wel de integriteit van een persoon kan worden geschonden.'

'Een geweldpleger is een persoon die geweld pleegt zoals omschreven in de definitie.'

Op basis van de definitie van geweld en geweldplegers, vallen verschillende maatschappelijke klassen in BVH binnen de geweldsdefinitie. Het blijkt te kunnen gaan om uiteenlopende maatschappelijke klassen, waaronder onder andere vermogensdelicten met een geweldscomponent, geweldsmisdrijven en zedendelicten vallen.¹⁹ Er zijn geen maatschappelijke klassen in BVH, die betrekking hebben op dieren mishandeling of verwaarlozing van dieren. In de volgende paragraaf beschrijven we de te nemen vervolgstappen.

16. www.slachtoffer.nl/schade-fonds-geweldsmisdrijven/

17. www.hetccv.nl/instrumenten/overvallen/menu-partijen/politie

18. www.om.nl/onderwerpen/overvallen/

19. Wapenbezit is niet in deze bijlage opgenomen, omdat het bezit alleen geen gewelddadige handeling tegen mens of dier impliceert. In een verdiepend onderzoek kan wapenbezit wel meegeenomen worden.

Intermezzo – inzicht in domeinen

Van belang om te vermelden is dat het op basis van maatschappelijke klassen niet mogelijk is om inzicht te krijgen in het domein waarbinnen een geweldsdelict gepleegd is. Uitzonderingen daarop zijn huiselijk geweld (code 'HG'), geweld tegen politieambtenaren (code 'GTPA') en geweld tegen medewerkers met een publieke taak (code 'VPT'). Zicht krijgen op alle mogelijke domeinen, zou een herziening vereisen van het systeem BVH of de mogelijkheid tot data-mining in individuele mutaties (via tekstanalyse). In de toekomst kan mogelijk wel via tekstanalyse inzichtelijk worden gemaakt in welke domeinen geweld wordt gepleegd. Op dit moment kan echter (vooral) persoonsgericht en niet domeingericht een overzicht worden verkregen van geweld en is de aanpak derhalve ook (vooral) persoonsgericht.

1.6 Vervolg

Op basis van de geweldsdefinitie en de binnen BVH relevante maatschappelijke klassen is in samenwerking met een analist een *query* gebouwd. Op basis van de query zijn binnen het regiokorps IJsselland twee pilots uitgevoerd. In de volgende alinea's beschrijven we de wijze waarop deze pilots zijn uitgevoerd.

Met behulp van de opgestelde query is in de politieregistratiesystemen bekeken hoeveel personen in de periode van 1 januari 2010 tot en met 1 oktober 2012 als verdachte gelden van een geweldsdelict in de betreffende politieregio en ten minste een geweldsmisdrijf hebben gepleegd in het afgelopen jaar. Het jaar 2009 is niet in de query betrokken, omdat de betrouwbaarheid van de vastgelegde informatie onvoldoende gewaarborgd is door de overgang naar BVH. Binnen de query zijn geweldsdelicten geïnclassificeerd als zijnde instrumenteel geweld²⁰, seksueel geweld en expressief geweld. Het delict belediging is apart in de analyse betrokken, om te bekijken wat het effect c.q. de gevolgen zijn van het al dan niet opnemen in de query van dit delict. In eerste aanleg is met behulp van de query bekeken hoe vaak een persoon als verdachte van een geweldsdelict staat geregistreerd. Aanvullend levert de query informatie op over de personalia van de geweldpleger, de ontwikkeling in geweldsdelicten op jaarbasis (2010, 2011 en 2012) en de verhouding tussen het aantal gewelds- en het aantal andersoortige antecedenten en de voor het woonadres verantwoordelijke wijkagent.

Van query naar praktijk

De resultaten van de uitgevoerde query zijn gekoppeld aan de straatinformatie c.q. er is onderzocht of operationeel medewerkers a) zich in de gevonden geweldplegers herkennen en b) zij op basis van hun straatkennis andere personen aan kunnen dragen die gelden als geweldpleger. Ten behoeve van de herkenbaarheid op straat, is er bewust voor gekozen om deze lijst te baseren op het aantal geweldsantecedenten dat personen hebben opgebouwd.

Van praktijk naar aanpak

Twee uitgevoerde pilots in de regio IJsselland – waarbij de query is gekoppeld aan straatinformatie – hebben ertoe geleid dat het delict ‘belediging’ niet langer deel uitmaakt van de query. De uiteindelijk lijst met geselecteerde maatschappelijke klassen is opgenomen in bijlage 2. Op basis van de query is een lijst met geweldplegers opgesteld. De resultaten laten zien dat het mogelijk is om op basis van de frequentie van het geregistreerde geweld een onderscheid te maken tussen verschillende typen geweldplegers. Het gaat dan om de *incidentele geweldpleger*, de *frequente geweldpleger* en de *stelselmatige geweldpleger*. De incidentele geweldpleger is het afgelopen jaar een keer als verdachte van een geweldsdelict aangemerkt. In het verleden heeft deze geweldpleger zich verder niet schuldig gemaakt aan een geweldsdelict.²¹ De frequente geweldpleger is in het afgelopen jaar ten minste eenmaal als verdachte van een geweldsdelict aangemerkt, maar staat in het BVH van het regiokorps IJsselland in totaal twee of drie keer geregistreerd voor een geweldsdelict. De stelselmatige geweldpleger pleegt zeer frequent geweld, wat inhoudt dat de geweldpleger ten minste viermaal voor komt als verdachte van een geweldsdelict, waarvan minimaal eenmaal in het afgelopen jaar. De lijst met frequente en stelselmatige geweldplegers wordt besproken in het Veiligheidshuis (VH) en daar wordt per persoon nagegaan welke aanvullende informatie voorhanden is. Te denken valt aan:

- De vraag of de persoon al in een andere aanpak (denk aan veelplegers) zit;
- Domein of domeinen waar de geweldpleger actief is (dit biedt ook zicht op de mogelijkheden voor de aanpak met bestaande instrumenten zoals het huisverbod en de overlastwet);
- Gevaarindicaties;
- Middelengebruik c.q. verslavingsproblematiek;
- Psychische problematiek;
- Contouren van een plan van aanpak op de persoon.

20. Maatschappelijke klassen binnen BVH waarop het Programma Gewelddadige vermogenscriminaliteit zich richt, beschouwen wij als instrumenteel geweld. Dit zijn in ieder geval de volgende maatschappelijke klassen: B40, B70, B72, B73 en B74. Het gaat dan respectievelijk om zakkenrollerij/tassenrollerij gevolgd door geweld, straatroof, overval in woning, overval op overige objecten en overval op geldinstelling/-loper.

21. Althans, niet in de politieregio IJsselland. Omdat alleen het BVH in deze regio is bevroegd, is het theoretisch mogelijk dat een geweldpleger ook in een ander regiokorps vanwege een geweldsdelict geregistreerd staat.

Tabel 1. Type geweldpleger in aantallen en percentages in IJsselland (meetmoment 15 oktober 2012)

Type geweldpleger	Aantallen	Percentage
Incidentele geweldpleger	1302	61%
Frequente geweldpleger	629	29%
Stelselmatige geweldpleger	211	10%
Totaal	2.142	100%

22. Te denken valt aan *rising stars*, een persoonsgerichte, groepsgerichte, omgevingsgerichte en locatiegerichte aanpak binnen de maatschappelijke domeinen gezin/wonen, verkeer/vervoer, school/werk, horeca/uitgaan, sport/spel/vereniging.

Vervolgstappen worden bepaald door het beleid van politie en ketenpartners, waarbij de politie signaleert en adviseert op basis van het voorgaande ten behoeve van de aanpak van incidentele, frequente en stelselmatige geweldplegers.²²

Geraadpleegde bronnen

Achterhuis, H. (2008). *Met alle geweld: een filosofische zoektocht*. Rotterdam: Lemniscaat.

Arluke, A., J. Levin, C. Luke & F. Ascione (1999). The Relationship of Animal Abuse to Violence and Other Forms of Antisocial Behavior. *Journal of Interpersonal Violence*, 14(9): 963-975.

Beke, B.M.W.A., W.J.M. de Haan & G.J. Terlouw (2001). *Geweld verteld. Daders, slachtoffers en getuigen over geweld op straat*. Arnhem: Bureau Beke.

Beke, B., N. Arts & M. Giesberts (2005). *Veelplegers geweld. Van typologie naar aanpak*. Amsterdam: SWP.

Bijleveld, C. & J. Hendriks (2003). Juvenile sex offenders; differences between group and solo offenders. *Psychology, Crime and Law*, 9: 237-245.

Blok, A. (1991). Zinloos en zinvol geweld. In: H. Franke, N. Wilterdink, C. Brinkgreve (red.), *Alledaags en ongewoon geweld* (189-207). Groningen: Wolters-Noordhof.

Boeykens, D. (2000). Zinloos geweld? In: Koen Boey (red.) *Filosoferen over geweld* (31-49). Leuven: Acco.

Bol, M.W. & C.J. van Netburg (1997). *Voetbalvandalen - voetbalcriminelen*. Den Haag: WODC.

Brouwers, M. & P.R. Smit (2006). Seksuele delinquentie. De prevalentie door de jaren heen. *Justitiële Verkenningen*, 31(1): 37-47.

Cazaux, G. (2001). Verband tussen geweld jegens dieren en geweld jegens mensen. In: Cazaux, G. (red.) *Mensen en andere dieren. Hun onderlinge relaties meervoudig bekeken* (pp. 279-296). Leuven/Apeldoorn: Garant Uitgevers.

CBS Statline (2012). Kerncijfers geregistreerde criminaliteit. Geraadpleegd op 1 mei 2012 via <http://statline.cbs.nl/StatWeb/publication/?DM=SLNL&PA=80344NED&D1=0&D2=18-41&D3=0&D4=a&HDR=G2,G3&STB=T,G1&VW=T>.

Erpecum, I. van (2005). *Van afzijdigheid naar betrokkenheid, preventieve strategieën tegen geweld*. Den Haag: CCV.

Ferwerda, H., J. Jakobs & B. Beke (1996). *Signalen voor toekomstig crimineel gedrag. Een onderzoek naar de signaalwaarde van kinderdelinquentie en probleemgedrag op basis van casestudies van ernstig criminele jongeren*. Den Haag: Ministerie van Justitie.

- Ferwerda, H.B. & I. van Leiden (2005). *Eerwraak of eerge relateerd geweld? Naar een werkdefinitie*, Arnhem: Bureau Beke.
- Ferwerda, H. (2009). *Huiselijk geweld Gemeten 2008*. Arnhem: Bureau Beke.
- Ferwerda, H., T. van Ham & B. Bremmers (te verschijnen). *Ongrijpbare veiligheidsfenomenen. Methodieken, lessen en revenueu voor de politie op basis van vijf casestudies*. Arnhem: Bureau Beke.
- Gleyzer, R., A.R. Felthous & C.E. Holzer (2002). Animal cruelty and psychiatric disorders. *Journal of the Academy of Psychiatry and Law*, 30: 257-265.
- Gudjonsson, G.H. & J.F. Sigurdsson (2000). Differences and similarities between violent offenders and sex offenders. *Child Abuse & Neglect*, 24: 63-72.
- Haan, W. de (2010). Geweld als een fundamenteel betwistbaar begrip. In: Althoff, M. & J. Nijboer (eds.), *Zoeklicht op geweld* (pp. 27-39). Den Haag: Boom Juridische Uitgevers.
- Ham, T. van, J. Kuppens & H. Ferwerda (2011). *Mobiel cameratoezicht op scherp. Effecten op geweld tegen de politie en het politieproces in beeld*. Arnhem: Bureau Beke.
- Hendriks, J., C. Bijleveld e.a. (2002). Jeugdige zedendelinquenten; misbruikers van leeftijdgenoten gecontrasteerd met misbruikers van kinderen. *Delikt en Delinkwent*, 32: 489-506.
- In 't Velt, C.J.E., W.Ph. Stol & H.K.H. Fobler (2001). *Zicht op geweld in 's-Hertogenbosch, een onderzoek naar aard, omvang en aanpak van geweld in 's-Hertogenbosch*. Apeldoorn: Politieacademie.
- Jansen, J. & J. Ten Voorde (2010). *Eerge relateerd geweld en strafvorderlijk beleid. Een analyse van de Aanwijzing huiselijk geweld en eerge relateerd geweld*. *Trema*, 7: 300-305.
- Kan, J. van, P. Versteegh & P. Meesters (1999). *Zinloos geweld beter bekeken, een probleeminventarisatie van de aard en omvang van zinloos geweld in de regio Haaglanden*. Den Haag: Informatie Knooppunt Haaglanden.
- Knaap, L.M. van der, L.T.J. Nijssen & S. Bogaerts (2006). *Geweld verslagen? Een studie naar de preventie van geweld in het publieke en semipublieke domein*. Den Haag: Boom Juridische Uitgevers.
- Koock, S., D. Van Beek & D. De Doncker (2002). Classificatie van pedoseksuelen en verkrachters. *Tijdschrift voor Seksuologie*, 26: 37-45.
- Loef, L., M. Heijke & B. van Dijk (2011). *Typologie van plegers van geweldsdelicten*. Amsterdam: DSP-Groep.
- Looije, D., C. Bijleveld e.a. (2004). Gedwongen seks als groepsactiviteit; een dossierstudie naar groepszedendelicten. *Tijdschrift voor Seksuologie*, 28: 183-196
- Lünneman, K.D. & M.Y. Bruinsma (2005). *Geweld binnen en buiten. Aard, omvang en daders van huiselijk en publiek geweld in Nederland*. Den Haag: Boom Juridische Uitgevers.
- Mesu, S., D. Bulten, D. van Nobelen & D. van Beek (2011). *Woningovervallen ontmaskerd*. Zoetermeer: KLPD.
- Muller e.a. (2010). *Ordeverstoringen en groeps geweld bij evenementen. Scherpte en alertheid*. Den Haag: Boom Juridische Uitgevers.

- Ness, S.R. van (1984). Rape as instrumental violence; a study of youth offenders. *Journal of Offender Counseling, Services, and Rehabilitation*, 9: 161-170.
- Regiopolitie Midden- en West Brabant (2010). *Regionaal Veiligheidsbeeld 2010*.
- Schuppers, K., P. Harland & P. Versteegh (2010). *Criminaliteitsbeeldanalyse geweld regio Haaglanden 2009*. Den Haag: Regiopolitie Haaglanden.
- Spapens, A.C., C.E. Hoogeveen & C.A.M. Pardoel (2002). *Uitgegaan en ingesloten. Oorzaken van uitgaansgeweld in de politieregio Brabant Zuid-Oost*. Tilburg: IVA.
- Verhoeven, J. (2008). *The coming out of hot shots. Beschrijvende analyse: daderprofielen van de daders van vernielingen in de regio Zuid-Holland Zuid*. Masterscriptie.
- Wedzinga, W. (1992). *Openlijke geweldpleging*. Arnhem: Gouda Quint.
- Wijk, A.Ph. van (1999). *Een verkennend onderzoek naar jeugdige zedendelinquenten*. Arnhem/Amsterdam: Advies- en Onderzoeksgroep Beke/VU.
- Wijk, A.Ph. van, J. van Horn e.a (2003). Jeugdige zedendelinquenten, een aparte groep? *Tijdschrift voor criminologie*, 4: 391-400.
- Wijk, A.Ph. van & H.B. Ferwerda (2000). Criminaliteitsprofielen van zedendelinquenten; een analyse van politiegegevens. *Maandblad Geestelijke volksgezondheid*, 12: 1131-1145.
- Wijk, A., Y. Schoenmakers & A. Manders. *Wapenfeiten. Een onderzoek naar overvallers en overvallen in Nijmegen*. Arnhem: Bureau Beke.
- Witvliet, M., M. Timmermans & G.H.J. Homburg (2010). *Geweldscijfers: een inventarisatie van monitoren en weergave van trends in geweld*. Amsterdam: Regioplan Beleidsonderzoek.
- Wree, E. de (2004). *Daders van groepsverkrachting; een daderprofiel in maatschappelijke context*. Antwerpen/Apeldoorn: Maklu.

Bijlage 1

Geraadpleegde respondenten

Frans Heeres	Regiopolitie Midden en West Brabant
Arend Kloosterman	Regiopolitie IJsselland
Peter Kortekaas	Regiopolitie Amsterdam-Amstelland
Joop Urlings	Landelijk programma Aanpak geweld

Deelnemers focusgroepen

Paul Beekman	Veiligheidshuis West Veluwe Vallei
Balthazar Beke	Beke Advies
Alberto Calor	VtsPN
Wim Kanis	Regiopolitie IJsselland
Eddy Klein-Hofmeijer	Regiopolitie IJsselland
Terry Lamboo	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Frans Pommer	Openbaar Ministerie
Erik Theunissen	Landelijk programma Aanpak geweld
Jaap Timmer	Hogeschool Windesheim / Vrije Universiteit
Martine Vis	Regiopolitie Rotterdam-Rijnmond
Anton van Wijk	Bureau Beke

Bijlage 2

Overzicht relevante maatschappelijke klassen (BVH)

B10	DIEFSTAL MET GEWELD UIT/VANAF PERSONENAUTO
B11	DIEFSTAL MET GEWELD UIT/VANAF VAARTUIG
B12	DIEFSTAL MET GEWELD UIT/VANAF ANDER VERVOERMID
B20	GEKWAL. DIEFSTAL MET GEWELD IN/UIT WONING
B21	GEKWAL. DIEFSTAL MET GEWELD IN/UIT BOX/GARAGE/SCHUUR
B22	GEKWAL. DIEFSTAL MET GEWELD IN/UIT WINKEL
B23	GEKWAL. DIEFSTAL MET GEWELD IN/UIT BEDRIJF/KANTOOR
B24	GEKWAL. DIEFSTAL MET GEWELD IN/UIT SPORTCOMPLEX
B25	GEKWAL. DIEFSTAL MET GEWELD IN/UIT HOTEL/PENSION
B26	GEKWAL. DIEFSTAL MET GEWELD IN/UIT SCHOOL
B27	GEKWAL. DIEFSTAL MET GEWELD IN/UIT ANDERE GEBOUWEN
B30	DIEFSTAL MET GEWELD IN/UIT WONING (NIET GEKWAL.)
B31	DIEFSTAL MET GEWELD IN/UIT SCHOOL (NIET GEKWAL.)
B32	DIEFSTAL MET GEWELD IN/UIT BEDRIJF/KANTOOR (NIET GEKWAL.)
B33	DIEFSTAL MET GEWELD IN/UIT HOTEL/PENSION (NIET GEKWAL.)
B34	DIEFSTAL MET GEWELD IN/UIT BOX/GARAGE/SCHUUR (NIET GEKWAL.)
B35	DIEFSTAL MET GEWELD IN/UIT SPORTCOMPLEX (NIET GEKWAL.)
B36	DIEFSTAL MET GEWELD IN/UIT ANDERE GEBOUWEN (NIET GEKWAL.)
B40	ZAKKENROLLERIJ/TASSENROLLERIJ MET GEWELD
B50	WINKELDIEFSTAL MET GEWELD
B60	DIEFSTALLEN MET GEWELD PERSONENAUTO
B61	DIEFSTAL MET GEWELD MOTOR
B62	DIEFSTAL MET GEWELD FIETS
B63	DIEFSTAL MET GEWELD BROMFIETS/SNORFIETS
B64	DIEFSTAL MET GEWELD ANDER VERVOERMIDDEL
B65	DIEFSTAL MET GEWELD VAARTUIG
B66	DIEFSTAL MET GEWELD VRACHTAUTO/BESTELAUTO
B70	STRAATROOF
B72	OVERVAL IN WONING
B73	OVERVAL OP OVERIGE OBJECTEN
B74	OVERVAL OP GELD- EN WAARDETRANSPORT
B95	OVERIGE DIEFSTALLEN MET GEWELD
E10	SCHIETPARTIJ (ZONDER VERVOLG)
E11	VECHTPARTIJ (ZONDER VERVOLG)
E12	BURENRUZIE (ZONDER VERVOLG)
E13	HUISELIJKE TWIST (ZONDER VERVOLG)
E15	STEEKPARTIJ (ZONDER VERVOLG)
E16	RUZIE/TWIST (ZONDER VERVOLG)
E23	TERREURDREIGING
E21	BOMMELDING
F12	OPENLIJKE GEWELDPLEGING TEGEN PERSONEN
F14	BOMAANSLAG
F17	WEDERSPANNIGHEID (VERZET)
F521	VERKRACHTING
F522	AANRANDING
F524	VROUWHANDEL/KINDERHANDEL

F526	INCEST/AFHANKELIJKHEID/WILSONBEKWAME
F527	SEKSUEEL MISBRUIK KINDEREN (GEEN INCEST)
F5292	KINDERPROSTITUTIE
F5293	MENSENHANDEL
F5294	MENSESMOKKEL
F530	BEDREIGING
F531	OVERIGE MISDRIJVEN TEGEN DE PERSOONLIJKE VRIJHEID
F532	GIJZELING/ONTVOERING
F533	STALKING
F540	DOODSLAG/MOORD
F542	OVERIGE MISDRIJVEN TEGEN HET LEVEN
F550	EENVOUDIGE MISHANDELING
F551	ZWARE MISHANDELING